

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Geneesmiddelen en medische technologie
Dhr.dr. M.T.M. van Raaij
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
info@rivm.nl

Ons kenmerk
160/2019 V&Z AvB

Datum 14 november 2019
Betreft Meldingen illegale geneesmiddelen 2018.

Behandeld door
senior wetenschappelijk
medewerker/GZB

Geachte heer van Raaij,

Dit jaar heeft RIVM in het kader van uw kennisopdracht V/040017 meldingen verzameld van geneesmiddelen van illegale oorsprong, die bekend zijn bij de IGJ, NVWA, Lareb, NVIC, Dopingautoriteit, Douane en RIVM. Hierbij ontvangt u het overzicht van de meldingen uit 2018. Een melding kan een enkele tablet betreffen maar ook een grote partij geneesmiddelen.

In 2018 zijn 5788 verschillende meldingen verzameld van geneesmiddelen van illegale oorsprong. Figuur 1 geeft de hoofdcategoriën weer zoals deze eerder werden gerapporteerd. Het aantal meldingen in 2018 is vergelijkbaar met het totaal aantal meldingen uit 2017 (5598; 2795 in semester 1 en 2803 in semester 2).

De 5665 meldingen van de douane uit de brief- en pakketpost zijn bepalend voor het totaal overzicht. In tabel 1 staan de Douane onderscheppingingen gespecificeerd per therapeutische categorie en de meest voorkomende werkzame stoffen. Bij 1169 meldingen kon er geen eenduidige categorie gekoppeld worden aan de melding.

NVIC, NVWA en Dopingautoriteit hebben samen 123 meldingen gedaan naar aanleiding van markttoezicht of naar aanleiding van gezondheidsklachten. De meldingen van gezondheidsklachten betreft relatief veel gebruikers van sportvoedings-supplementen met klachten van overstimulatie zoals gejaagdheid en hartkloppingen. Er wordt geprobeerd eventueel restmateriaal van de betreffende producten op te vragen voor analyse in het RIVM laboratorium. In een aantal gevallen heeft het RIVM de aanwezigheid van stimulerende stoffen (anders dan cafeïne) analytisch bevestigd.

Hieronder worden enkele opvallende waarnemingen opgesomd.

Datum

14 november 2019

Geneesmiddelen

Het aantal onderschepte erectiemiddelen, doping en antibiotica is toegenomen ten opzichten van 2017, terwijl het aantal onderschepte afslankmiddelen juist is afgenomen. Er worden in 2018 frequent receptvrije geneesmiddelen onderschept die in het reguliere circuit goed verkrijgbaar zijn (bv. pijnstillers, antihistaminica). Dit geeft aan dat de patiënt zich ook buiten de grenzen van het legale circuit beweegt voor eenvoudige geneesmiddelen. Andere geneesmiddelen zoals antibiotica, HIV remmers, oncolytica en antidepressiva worden mogelijk aangeschaft, omdat men geen doktersrecept heeft. De groep geneesmiddelen die werken op het centraal zenuwstelsel wordt net als in 2017 gedomineerd door modafinil. Modafinil is een stimulerend geneesmiddel ter behandeling van narcolepsie en ADHD. Op internet wordt beschreven dat men met modafinil beter kan focussen en studeren. Tenslotte zijn in 2018 een aantal zendingen onderschept van geneesmiddelen die vermoedelijk zijn aangeschaft voor het plegen van suïcide (n=9) en het plegen van abortus (n=13).

Ons kenmerk

160/2019 V&Z AvB

Farmaceutische grondstoffen (APIs)

De Douane rapporteert het onderscheppen van circa 140 farmaceutische grondstoffen. De invoer van deze producten is vaak onder een vals etiket, bijvoorbeeld 'cleaning powder', 'herbal extracts' en 'titanium dioxide'. In veel gevallen betreft het handelshoeveelheden van bekende werkzame stoffen zoals anabole steroïden, erectiemiddelen en afslankmiddelen. Opvallend zijn de grote hoeveelheden nootropica: experimentele geneesmiddelen met beoogde effecten op het centraal zenuwstelsel. In een aantal gevallen werden >1 kg vals gedeclareerde en bijzondere werkzame stoffen onderschept: dinitrofenol, docetaxel (cytostaticum), emtricitabine (anti retroviraal middel) en >500 kg florfenicol (antibioticum).

Medische hulpmiddelen

Meldingen van medische hulpmiddelen van illegale oorsprong zijn een bijvangst in de dataset over geneesmiddelen. De Douane rapporteert enkele astma inhalers, rimpelvullers en handelshoeveelheden gonorrhoe IVD testen.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Drs. Annemiek van Bolhuis, MBA
Directeur volksgezondheid en Zorg

Meldingen illegale geneesmiddelen 2018
160/2019 V&Z AvB

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

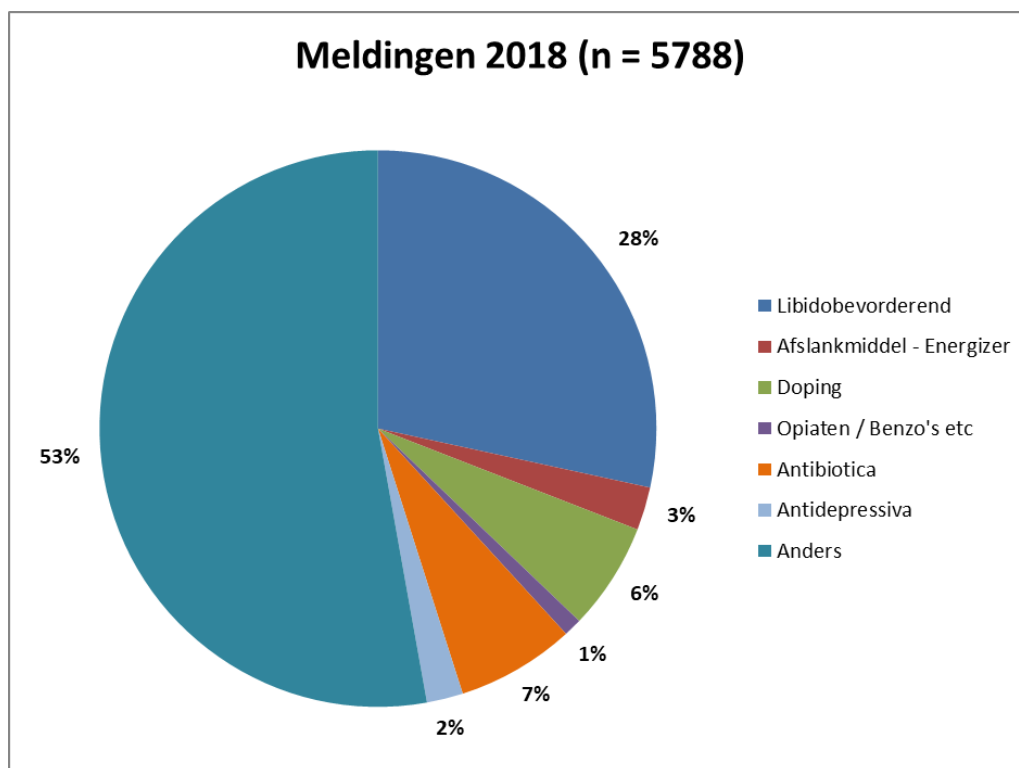
T 030 274 91 11
info@rivm.nl

Auteur

senior wetenschappelijk
onderzoeker/GZB

Overzichten meldingen 2018

Figuur 1. Grafisch overzicht naar therapeutische groep

Tabel 1. Overzicht meldingen Douane

Producttype	Aantallen	Meest voorkomende werkzame stoffen
Afslankmiddel	67	Clenbuterol, Dinitrofenol, Sibutramine
Anti infectiva	552	
<i>Antibiotica</i>	398	<i>Amoxicillin, Doxycyclin, Tetracyclin</i>
<i>Anti Malaria</i>	12	<i>Chloroquine</i>
<i>Antimycotica</i>	57	<i>Clotrimazole, Fluconazole, Ketoconazole</i>
<i>Antiparacitair</i>	20	<i>Albendazole</i>
<i>Antiviraal</i>	59	<i>Aciclovir, Tenofovir</i>
Anti-histaminica	117	Diphenhydramine, Loratadine
Anti tumor	9	Capecitabine, Leuproreline
Centraal Zenuwstelsel	498	
<i>Antidepressiva</i>	122	<i>Amitriptyline, Fluoxetine, Sertraline</i>
<i>Antipsychotica</i>	37	<i>Quetiapine</i>
<i>Benzodiazepines</i>	54	<i>Clonazepam, Etizolam</i>
<i>Slaapmiddelen</i>	26	<i>Temazepam, Zolpidem</i>
<i>Stemmingsstabilisatoren</i>	175	<i>(Ar)Modafinil</i>
Corticosteroïden	146	Betamethason, Comneslone, Prednison
Diabetes medicatie	43	Metformine, Sulfonamides
Doping	344	Anabole steroïden
<i>Doping – hormonen</i>	64	<i>Clomifenen, (Levo)Thyroxine</i>
<i>Doping – antitumor</i>	26	<i>Tamoxifen</i>
<i>Doping – hart-/vaatziekten</i>	84	<i>Frusemide, Propanolol</i>
<i>Doping – luchtwegen</i>	15	<i>Salbutamol</i>
Haargroeimiddelen	291	Dutasteride, Finasteride,
Hart- en vaatziekten	154	Atorvastatine, Losartan
Hormonen	107	Anticonceptie, Schildklier, Abortus
Huidmiddelen	118	(Iso)Tretinoin, Hydroquinon
Libidoverhogend	1625	Sildenafil, Tadalafil
Luchtwegen	34	Astma inhalers
Maagdarmklachten	138	Domperidone, Metoclopramide, Omeprazol
Oogklachten	22	Bimatoprost, Ketotifen
Pijnstillers	387	Acetaminophen, Diclofenac, Paracetamol
Spier- / gewrichtsklachten	28	Allopurinol, Colchicine
Verslaving	46	Disulfiram, Naltrexone
Zelfdoding	9	
Medical Devices	5	IVDs, Astma inhalers, Rimpelvullers
Drugs	2	Ketamine